

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 87/2007

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίαση της 1/3/2007

Σύνθεση:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Γρ. Κρόμπας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

ΜΕΛΗ: Δ. Λάκκας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Βλ. Ασημακόπουλος, Ε. Τριτάς, Ι. Σακελλαρίου, Χρ. Μπότσιος, Μ. Απέσσος, Ι. Καραγιαννοπούλου, Μ. Ανδροβιτσανέα, Ι. Χαλκιάς, Θ. Ψυχογιός, Κ. Γεωργάκης, Νομικοί Σύμβουλοι.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Θεόδωρος Ψυχογιός, Νομικός Σύμβουλος.

ΕΡΩΤΗΜΑ: Αριθμ. πρωτ. Φ. 361.1/1306/138459/Δ1/20-12-06/Δνση Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης/ΥΠΕΠΘ.

ΘΕΜΑ: Αναγνώριση προϋπηρεσίας αναπληρωτών εκπαιδευτικών που αποκτήθηκε σε σχολεία κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ: α) Εάν η προϋπηρεσία, που αποκτήθηκε από εκπαιδευτικούς σε σχολεία των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων φορέας ήταν Δήμοι, Νομαρχίες, Εκκλησίες και Ιδρύματα, κατά νομοθετική εξουσιοδότηση του Υπουργείου Παιδείας ή άλλου Υπουργείου των ως άνω κρατών, αναγνωρίζεται για των ένταξη των εκπαιδευτικών αυτών στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων του άρθρου 6§§2,4,5 του Ν. 3255/2004 και

β) Εάν η μη αναγνώριση της πιο πάνω προϋπηρεσίας έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 39 (πρώην άρθρο 48) του ενοποιημένου κειμένου της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως διαμορφώθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, που κυρώθηκε με το Ν. 2691/1999 (Α΄47) και

του άρθρου 1 του Κανονισμού 1612/1968 του Συμβουλίου «περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας».

*****

Επί του ως άνω ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι.ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ.

Α. Εφαρμοστές διατάξεις.

Από το άρθρο 6§34 του Ν. 3027/2002 (ΦΕΚ 152), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9§1α' του Ν. 3391/2005 (ΦΕΚ 465) προβλέπεται ότι:

«Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού, νοείται αυτή που προσφέρθηκε ανεξάρτητα από το φορέα πρόσληψης: α) στα δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή στα δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία προσφέρθηκε μετά την ημερομηνία ένταξης των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση»¹. β) στα Μουσικά σχολεία, γ) Στα Τμήματα Αθλητικών Διευκολύνσεων, δ) στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, ε) στα Ναυτικά Λύκεια, στ) στα Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα, ζ) στα Ολοήμερα Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η) στα Εκκλησιαστικά Σχολεία, θ) στη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων κλπ.

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 6§2 του Ν. 3255/2004 (ΦΕΚ 138) ορίζονται τα εξής:

«Από την έναρξη του σχολικού έτους 2005-2006 και εφεξής, οι διορισμοί εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις κενές οργανικές θέσεις πραγματοποιούνται ως εξής: αα) με ποσοστό 60% από όσους επιτυγχάνουν στο διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. και κατά τη σειρά της βαθμολογίας τους, ββ) σε ποσοστό 40% από ενιαίο πίνακα αναπληρωτών εκπαιδευτικών ο οποίος συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίο κατατάσσονται κατά σειρά που εξαρτάται από την πραγματική προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή

¹ Το υπογραμμισμένο κείμενο της διάταξης τέθηκε με το άρθρο 9§1α του Ν. 3391/2005.

ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.....»

B. Θέση της γνωμοδότησης.

Είναι σαφές ότι βασική προϋπόθεση, που τάσσεται από την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 6§34 περ. α' του ν. 3027/02, ως ισχύει μετά το ν. 3391/05, για την αναγνώριση της προϋπηρεσίας προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το γεγονός ότι αυτή προσφέρθηκε σε δημόσιο σχολείο πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του κράτους - μέλους, μετά την ένταξη του τελευταίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έστω και αν το εν λόγω σχολείο δεν είναι αρμοδιότητας του αντίστοιχου Υπουργείου Παιδείας του κράτους-μέλους, δεδομένου ότι η ρηθείσα διάταξη του άρθρου 9§1α' του Ν. 3391/2005 δεν αξιώνει και την προϋπόθεση αυτή.

Συνεπώς, εάν τα σχολεία της αλλοδαπής, όπου οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί απέκτησαν την αναφερθείσα προϋπηρεσία, δεν είναι δημόσια, είναι προφανές ότι δεν πληρούνται οι ως άνω νόμιμες προϋποθέσεις και, επομένως, δεν είναι επιτρεπτή η αναγνώριση της εν λόγω προϋπηρεσίας για την ένταξη των εκπαιδευτικών αυτών στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών, κατά τα προβλεπόμενα από τις παρατιθέμενες ως άνω εφαρμοστέες διατάξεις των νόμων 3027/2002, 3255/2004 και 3391/2005 (*ad hoc Δ.Ε.Α. 1624/06*).

Πρέπει, όμως, να παρατηρηθεί ότι, ενόψει του αποκεντρωτικού εκπαιδευτικού συστήματος που κρατεί σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η αναγνώριση προϋπηρεσίας εκπαιδευτικού που έχει διανυθεί σε σχολεία, νηπιαγωγεία ή άλλες εκπαιδευτικές μονάδες, που λειτουργούν υπό την ευθύνη φορέων οι οποίοι, κατά το δίκαιο του συγκεκριμένου κράτους, συνιστούν οργανισμούς δημόσιου χαρακτήρα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (όπως Δήμοι, Κοινότητες, Νομαρχίες, κλπ.), υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η λειτουργία των πιο πάνω σχολείων τελεί υπό τη διοικητική εποπτεία του αρμόδιου, σε κάθε κράτος, Υπουργείου, και εφόσον τα ανωτέρω πιστοποιούνται από την πρεσβεία του κράτους προέλευσης στην Ελλάδα ή από το αρμόδιο Υπουργείο του κράτους προέλευσης.

Π.ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ.

Α. Εφαρμοστές διατάξεις.

Από το άρθρο 39 (πρώην άρθρο 48) του ενοποιημένου κειμένου της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως διαμορφώθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, που κυρώθηκε με το Ν. 2691/1999 (Α' 47) προβλέπονται τα εξής:

«1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας εξασφαλίζεται το αργότερο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

2. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των Κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.

3. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει το δικαίωμά τους:

α) να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας β) να διακινούνται ελεύθερα για το σκοπό αυτό εντός της επικρατείας των Κρατών μελών γ) να διαμένουν σε ένα από τα Κράτη μέλη με το σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού του Κράτους μέλους. δ) να παραμένουν στην επικράτεια ενός Κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που θα αποτελέσουν αντικείμενο κανονισμών εφαρμογής που θα εκδώσει η Επιτροπή.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται προκειμένου περί απασχολήσεως στη δημόσια διοίκηση».

Τέλος, από τα άρθρα 1 και 7 του Κανονισμού 1612/1968 του Συμβουλίου «περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας» (L – 257/ 19.10.1968) ορίζεται:

«Άρθρο 1

1. Κάθε υπήκοος Κράτους μέλους, ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής του, έχει το δικαίωμα να αναλαμβάνει μισθωτή δραστηριότητα και να την ασκεί στην επικράτεια άλλου Κράτους μέλους, συμφώνως προς τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ρυθμίζουν την απασχόληση των ημεδαπών εργαζομένων του Κράτους αυτού.

2. Απολαύει ιδίως στην επικράτεια άλλου Κράτους μέλους, του ιδίου, όπως και οι υπήκοοι του Κράτους αυτού, δικαιώματος προτεραιότητας στις διαθέσιμες θέσεις εργασίας.

Άρθρο 7

1. Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός Κράτους μέλους δεν δύναται στην επικράτεια των άλλων Κρατών μελών, να έχει, λόγω της ιθαγενείας του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την επαναπασχόληση αν έχει καταστεί άνεργος».

B. Θέση της γνωμοδότησης.

1. Όπως προκύπτει από τις ως άνω διατάξεις, το άρθρο 48§§1 έως 3 της Συνθήκης της ΕΟΚ (ήδη άρθρο 39 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης) καθιερώνει την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω **ιθαγενείας** μεταξύ των εργαζομένων των Κρατών μελών (βλ. Ολομ. Δ.Ε.Κ. C – 290/94, ΝοB 1996, 1058).

Όπως δε, παγίως, έχει κριθεί, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που απορρέει από τις διατάξεις αυτές καθώς και εκείνες των άρθρων 1 και 7 του Κανονισμού 1612/1968 συνεπάγεται την απαγόρευση όχι μόνον των εμφανών διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, αλλά και κάθε μορφής συγκεκριμένης διακρίσεως, η οποία, κατ' εφαρμογή άλλων κριτηρίων διακρίσεως, καταλήγει, στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλ. Αποφάσεις ΔΕΚ: Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-187/96, της 12.3.1998, Ingetraut Scholz κατά Opera Universitaria di Cagliari και Cinzia Porcedda, C-419/92, της 23.2.1994, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, C-111/91, της 10.3.1993, **ΣτΕ 196/04**).

Εξάλλου, από την παγιωμένη νομολογία του Δ.Ε.Κ. και από την ως άνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει κριθεί ότι κάθε κοινοτικός υπήκοος, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του και της ιθαγενείας του, ο οποίος έκανε χρήση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προαναφερθεισών διατάξεων (βλ. πιο πάνω απόφαση ΔΕΚ της 23.2.1994, C-419/92). Ενόψει αυτών, κράτος μέλος, κατά την πρόσληψη προσωπικού σε θέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 39 της Συνθήκης, δηλαδή σε θέσεις που δεν

ανήκουν στην υπό στενή έννοια ή κατά κυριολεξία δημόσια διοίκηση, όπως είναι οι θέσεις των εκπαιδευτικών της δημόσιας εκπαίδευσης (βλ. ΔΕΚ: Deborah Laurie-Blum κατά Baden-Wurttemberg, C-66/85, της 3.7.1986, Anegret Bleis κατά Υπουργείου Παιδείας της Γαλλίας, C-4/91, της 27.11.1991, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-290/94, της 2.7.1996) και εφόσον για την πρόσληψη στις θέσεις αυτές λαμβάνεται υπόψη, κατά την εθνική νομοθεσία, προηγούμενη εκπαιδευτική υπηρεσία ή επαγγελματική δραστηριότητα των υποψηφίων, δεν μπορεί, έναντι των κοινοτικών υπηκόων, να αποκλείσει με κανονιστικές ρυθμίσεις ή διοικητική πρακτική τη λήψη υπόψη αντίστοιχης προϋπηρεσίας που πραγματοποιήθηκε σε άλλο κράτος-μέλος εκ μόνου του λόγου ότι η προϋπηρεσία αυτή δεν πραγματοποιήθηκε στο δικό του (εθνικό) εκπαιδευτικό σύστημα (βλ. σχετ. ΔΕΚ: ανωτέρω απόφαση της 23.2.1994, C-419/92, Καλλιόπη Schoning - Κουγεβετοπούλου κατά Freie und Hansestadt Hamburg, C-15/96, της 15.1.1998, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-187/96, της 12.3.1998).

Επομένως, από την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, για την προσαύξηση της βαθμολογίας των υποψηφίων για διορισμό σε θέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας πρέπει, κατ' αρχήν, να λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν υπάρχουσα αντίστοιχη προϋπηρεσία τους ως εκπαιδευτικών σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το αυτό κρίθηκε και από τις υπ' αριθμ. 207 και 208/05 αποφάσεις του Δ/κού Εφετείου Κομοτηνής).

2. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, δεν δύναται να διαπιστωθεί αντίθεση των ερμηνευόμενων διατάξεων προς τις ρηθείσες κοινοτικές διατάξεις, δεδομένου ότι δεν υφίσταται ζήτημα θεσπίσεως διακρίσεων λόγω ιθαγενείας έναντι των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών, ούτε φυσικά ζήτημα συγκεκαλυμμένων διακρίσεων, μέσω του αποκλεισμού εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας εκ μόνου του λόγου ότι αυτή περεσχέθη σε εκπαιδευτικό σύστημα της αλλοδαπής. Αντ' αυτού, πρόκειται για επιτρεπτή θέσπιση κανόνων δικαίου εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας, που αξιώνουν θεμιτά ως βασικό προσόν, από τους υπό πρόσληψη εκπαιδευτικούς, τη θεμελίωση προϋπηρεσίας διανυθείσης σε **δημόσια** σχολεία της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, **αδιακρίτως**, όπως η έννοια αυτών αναλύεται παραπάνω (υπό στοιχ. ΙΒ), χωρίς να τίθενται άλλες προϋποθέσεις εμπόπτουσες στο πεδίο απαγόρευσης των ως άνω διατάξεων του Κοινοτικού Δικαίου.

Σημειώνεται ότι την άποψη αυτή υιοθέτησε και η **ad hoc** κρίνασα υπ' αριθμ. **1624/06** απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η οποία μάλιστα δεν εξεκλήθη. Δύναται δε να υποστηριχθεί ότι η ερμηνευτική αυτή άποψη δεν έρχεται σε αντίθεση προς την αναφερθείσα απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (196/04), δεδομένου ότι, με την τελευταία, δεν αμφισβητείται εν γένει η θέσπιση του προσόντος της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών, ως κριτηρίου πρόσληψης αυτών, αλλά μόνον η άρνηση του ελληνικού κράτους να αναγνωρίσει την εν λόγω προϋπηρεσία, στην περίπτωση που έχει διανυθεί σε εκπαιδευτικό σύστημα της αλλοδαπής, οπότε και μόνον τίθεται ζήτημα παραβίασης των ρηθέντων κοινοτικών κανόνων.

- Επομένως, ενόψει των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ομοφώνως:

(α) **Επί του πρώτου ερωτήματος ότι η προϋπηρεσία εκπαιδευτικού, που διανύθηκε σε εκπαιδευτικές μονάδες κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων φορέας είναι Δήμοι, Νομαρχίες και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή οργανισμοί δημόσιου χαρακτήρα, δύναται να αναγνωρισθεί προς ένταξη αυτών στον πίνακα αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών, υπό την προϋπόθεση ότι η λειτουργία των πιο πάνω σχολείων τελεί υπό τη διοικητική εποπτεία του αρμόδιου, σε κάθε κράτος, Υπουργείου, και**

(β) **Επί του δευτέρου ερωτήματος ότι η μη αναγνώριση προϋπηρεσίας σε μη δημόσια σχολεία της αλλοδαπής, όπως αυτά ορίζονται παραπάνω, δεν έρχεται σε αντίθεση προς τις κοινοτικές διατάξεις που προνοούν για την ελεύθερη κυκλοφορία και απασχόληση των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Εθεωρήθη

Αθήνα 21.3.07
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γρηγόριος Κρόμπας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Θεόδωρος Ψυχογιός
Νομ. Σύμβουλος του Κράτους